

Evaluering af tre eksperimenterende specialanlæg

Udarbejdet af Seismonaut og Absolut Landskab for Lokale og Anlægsfonden, 2017

Lokale og Anlægsfonden, februar 2017
Udarbejdet af Seismonaut
Forside- og kolofonillustrationer: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen

Indhold

Introduktion	3
Konklusion	4
Anbefalinger	7
Metode	8
Fodboldanlægget ved Herning Fremad	10
Landskab og arkitektur	10
Spredte aktivitetszoner i to typer rum	10
Unikt og prisbelønnet design	11
Funktion og brug	12
Publikum inviteres til at være med	12
Mere kreativitet og variation i træningen	14
De organiserede brugere dominerer billedet	15
Nytænkende faciliteter motiverer til mestring	16
Flere kan være med hele året	18
Voldene skiller vandene	20
Attraktivt mødested med rekreativt potentiale	21
Delkonklusion	23
Atletikanlægget ved SDU	25
Landskab og arkitektur	25
Et markant design, der tager hensyn til omgivelserne	25
Bevægelseslandskab som arkitektonisk ikon	27
Topografien som medspiller	28
Funktion og brug	29
En sjovere og mere effektiv træning	29
Moderne bevægelsesformer med klassiske elementer	31
Uorganiserede brugere på højt niveau	32
Store rekreative værdier	34
Delkonklusion	35
Tåsinge Tennis Park	38
Landskab og arkitektur	38
Et enkelt og stramt funktionelt anlæg	38
Funktion og brug	39
Flere begynder til tennis	39
Paddletennis til den store guldmedalje	41
Et nyt socialt samlingspunkt for lokalområdet	42
Potentiale til udvidet medejerskab	44
Delkonklusion	46

Introduktion

Ønsket om at blande funktioner og udvide de traditionelle idrætsdiscipliner i etableringen af idrætsanlæg, ses blandt både politikere og fonde som et vigtigt middel, når kommuner og lokalområder ønsker at skabe rammer for gode fællesskaber. Ambitionen er ofte, at arealerne skal invitere til leg, samvær og bevægelse året rundt, også uden for idrætsforeningernes træning. Tendensen skal ses i lyset af, at åbne og tilgængelige idrætsfaciliteter, der bryder de gængse rammer for, hvordan man træner, mange steder bliver det nye lokale udflugtsmål og mødested.

Det er også i det lys man skal se de tre eksperimenterende specialanlæg, som Lokale og Anlægsgfonden har støttet i perioden 2008-2012. "Fodboldanlægget ved Herning Fremad", "Tåsinge Tennis Park" og "Atletikanlægget ved SDU" i Odense tager således alle sammen afsæt i klassiske idrætsdiscipliner, hhv. fodbold, tennis og atletik, men sprænger rammerne for, hvordan man træner, og hvem der deltager¹.

Med banebrydende indretning tjener de tre anlæg på hver sin måde som inspiration til nytænkning inden for faciliteter til motion og træning. Målet på tværs af de tre eksperimenterende specialanlæg er, at flere forskellige idrætsudøvere kan involvere sig, og at flere engagerer sig i idræt. Alle tre anlæg er nu etableret og har haft tid til at vinde udbredelse lokalt. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan de fungerer og bruges i praksis. Det er på den baggrund Lokale og Anlægsgfonden har bedt Seismonaut om en evaluering af de tre anlæg.

I det følgende præsenterer vi evalueringens resultater, som er baseret på en analyse af anlæggenes landskab og arkitektur samt funktion og brug. Da anlæggene er etableret som tre selvstændige projekter med forskellige rammebetingelser, fokus og kontekst, belyser evalueringen dem enkeltvist.

Anlæggene vurderes ud fra deres evne til at skabe nye aktivitets- og opholdsmuligheder, inkludere flere forskellige brugergrupper, fungere som samlingspunkter, der inviterer til leg og bevægelse, samt deres evne til at udfordre vanetænkning indenfor de klassiske discipliner. For hvert anlæg er betragtningerne samlet i en delkonklusion med fokus på effekter og læringer, mens betragtningerne på tværs af anlæggene er samlet i én tværgående konklusion, som præsenteres indledningsvist.

God læselyst.

---

¹ Anlæggene blev oprindeligt benævnt "idrætseksperimentarier", men grundet rettighedsforhold bruger vi i evalueringen hhv. begrebet "eksperimenterende specialanlæg" samt de navne, som anvendes lokalt".

Konklusion

Det kan overordnet konkluderes, at de tre eksperimenterende specialanlæg har skabt helt nye aktivitets- og opholdsmuligheder for en bredere vifte af brugere end klassiske fodbold-, tennis-, og atletikanlæg typisk formår. Anlæggene er på forskellig vis blevet engagerende samlingspunkter hvor de klassiske discipliner nytænkes. På alle anlæggene er der skabt helt nye hybride discipliner og en mere legende tilgang til træningen.

Projekterne viser således, at det er muligt at skabe oplevelsesrige anlæg, der skaber gode rammer om fællesskaber samtidig med, at lysten til bevægelse vækkes hos en bredere brugerkreds. Og at det kan lade sig gøre som enkeltstående projekter med forskellige rammebetingelser og kontekstuelle vilkår. Alle tre anlæg formår således, at vise nye veje til, hvordan man kan indrette og udforme specialanlæg.

I det følgende udfoldes evalueringens væsentligste konklusioner, som knytter sig direkte til de tre eksperimenterende specialanlæg.

Tre forskellige idealtyper

De tre anlæg er indbyrdes forskellige, og udgør tilsammen tre idealtyper for, hvordan et eksperimenterende specialanlæg kan tage form. Fodboldanlægget ved Herning Fremad har stærkt afsæt i klassisk fodbold, men viser nye veje til, hvordan der kan opstå et udvidet liv omkring disciplinen. Atletikanlægget ved SDU udfordrer den klassiske disciplin og viser hvordan atletik kan indgå i mere moderne og individuelle bevægelsesformer, mens Tåsinge Tennis Park viser hvordan en idrætsgren med ry for at være elitær og svært tilgængelig, kan nytænke spilmulighederne og tiltrække nye medlemmer. Ligeledes viser de tre anlæg også, hvordan eksperimenterende specialanlæg kan realiseres i forskellig skala, med forskellig projektøkonomi samt med afsæt i forskellige organisatoriske rammer.

De nye aktivitets- og opholdsmuligheder skaber værdi når form og funktion mødes

På alle tre anlæg er der tilført mange nye aktivitets- og opholdsmuligheder, og alle steder trænes de klassiske discipliner på nye måder. I Odense træner brugerne i højere grad deres kroppe og motorik frem for udelukkende en særlig disciplin som atletik, og i både Herning og på Tåsinge opstår der helt nye spil med afsæt i de klassiske discipliner. Generelt opstår den høje grad af anvendelighed og tilgængelighed til de nye aktivitets- og opholdsmuligheder i et godt og ligeværdigt samspil mellem designkompetencer og viden om idræt og bevægelse. Når anlæggene har et ligeværdigt fokus på form og funktion, og formår at nytænke de motoriske elementer, som kernedisciplinen hviler på, kan vellykkede eksperimenterende specialanlæg opstå. En risiko er dog, at man kan komme for langt fra den klassiske disciplin i udviklingen af nye aktivitets- og opholdsmuligheder. Det er i enkelte tilfælde sket i Herning og i Tåsinge.

Mange kan være aktive samtidig

Alle tre anlæg fungerer som gode rammer for, at op til flere skoleklasser er aktive

samtidig. Også selvom det ikke er alle, som spiller samme spil, eller deltager i den samme leg. I Herning træner håndboldpiger og fodbold drenge side om side, og selv publikum er aktive samtidig med spillerne på grønsværen. I Odense bedrives der undervisning og forskningsaktiviteter samtidig med, at spontane, såvel som organiserede brugere træner deres motorik og fysik, og på Tåsinge er anlægget både ramme om helt almindelig træning, familiernes kvalitetstid og hygge mellem seniorerne.

Forskellig sammensætning af brugergrupperne

Generelt er der en høj anvendelsesfrekvens på anlæggene, og kapaciteten er særligt godt udnyttet i forår, efterår og sommer. Der er dog forskel på, hvordan brugergrupperne er sammensat, og der er en klar sammenhæng mellem brugersammensætningen og anlæggenes organisatoriske ramme. Typisk bevirker anlæggets forankring hos en stærk forening også en tendens til en mere homogen brugergruppe. På anlægget i Herning er langt de fleste brugere medlemmer af Herning Fremad eller elitefodboldspillere i FC Midtjylland. Ligeledes er de fleste brugere af tennisparken i Tåsinge medlemmer af Tåsinge Tennis Klub. Atletikanlægget ved Syddansk Universitet drives af universitetet, og af de tre anlæg opnår dette sted den største mangfoldighed af brugere.

Velfungerende samlingspunkter for bevægelse og leg

På alle tre anlæg kobles klassiske discipliner og måder at træne på med leg og rekreative elementer. De organiserede brugere mødes spontant før træningen og bliver ofte længere når den er slut. Også de uorganiserede brugere oplever, at det er blevet sjovere at opnå en effektiv træning. På trods af at både anlægget i Herning og Tåsinge tager afsæt i discipliner, hvor spillet typisk er afhængigt af modspillere, er der begge steder flere eksempler på, at brugerne træner på egen hånd. Uden modspillere og uden en igangsætter eller træner.

Flere passive brugere kræver styrket tilgængelighed

Potentialet for at de tre eksperimenterende specialanlæg kan blive samlingspunkter for flere brugere er stort. Særligt brugere der ellers ikke ville være aktive er underrepræsenteret på anlæggene. Det skal bl.a. ses i lyset af, at anlæggene, med undtagelse af Tåsinge Tennis Klub, ikke har arbejdet strategisk med markedsføring af aktivitetstilbuddene. Enkelte steder er den arkitektoniske løsning en barriere for anlæggenes fulde potentiale som udflugtsmål for flere. I Herning ledes de besøgende ikke i tilstrækkelig grad ud til alle aktivitetsmulighederne i anlægget, og i tennisparken på Tåsinge, har den landskabelige bearbejdning visse steder været en barriere for tilgængeligheden, idet der kun er én indgang til anlægget.

Engagerende anlæg der drager brugerne

De tre anlæg formår på forskellig vis at engagere og drage brugerne til bevægelse og leg. Særligt i Herning og i Odense har anlæggene karakter af åbne forhindrebaner eller bevægelsesstrøg, hvor både kondition, muskler og motorik trænes, uden man nødvendigvis bemærker, at det sker. Således kan en eksperimenterende tilgang til indretning af specialanlæg skabe rammer om bevægelse og fysisk aktivitet, hvor træning ikke føles som en sur pligt, men i stedet bliver en sjov aktivitet, som kan udfordre den

enkelte bruger uanset niveau. Succesen hænger tæt sammen med anlæggenes arkitektoniske udtryk og bearbejdning. Særligt i Odense og Herning er der opnået et vellykket arkitektonisk helhedsgreb, som samtidig opfylder de mange ønsker om særlige funktioner og faciliteter.

Nye tilgange til hvordan de klassiske discipliner trænes

Den klassiske tilgang til hvordan man træner fodbold, atletik og tennis er udfordret på alle tre anlæg. Det kommer til udtryk i de nye tilgange til træning som opstår, når topografien eksempelvis bliver en "medspiller" i kast, eller man er alene på banen med en digital modspiller. Det kommer også til udtryk når brugerne får nye muligheder til at forfine deres teknik. Som når man i Odense bliver en bedre løber ved at løbe i et hul eller på helt nye underlag. Og ligeledes kommer det til udtryk i de nye hybride discipliner, som opstår med eksempelvis paddle-, fod, og strandtennis på Tåsinge eller stang- og pukkefodbold i Herning. Arbejdet med at skabe nye tilgange til de klassiske discipliner har dog alle tre steder afkrævet svær balancegang i forhold til at opnå accept af de respektive idrætsforbund. I Odense valgte man nytænkningen på bekostning af et forbundsgodkendt konkurrenceanlæg.

Idrætsanlæg som arkitektoniske fyrtårne

I særligt Herning og Odense har de eksperimenterende specialanlæg udviklet sig til lokale pejlemærker og arkitektoniske fyrtårne af så høj kvalitet, at de har opnået international opmærksomhed og anerkendelse for deres konceptuelle bearbejdning og opmærksomhed på landskab og design. Således er anlæggene med til at sætte nye standarder for, hvordan form og funktion kan smelte sammen, og skabe værdi som både bevægelses- og oplevelseslandskab. Det skal dog bemærkes at Tåsinge Tennis Park modsat de to øvrige, er realiseret for væsentligt færre midler, og af en nyetableret forening, der har stået svagere i arbejdet med at bryde vanetænkningen hos både medlemmer, forbund og rådgivere, end de mere sammentømrede aktører i Herning og Odense.

Anbefalinger

På baggrund af de overordnede konklusioner anbefales følgende:

- **Eksperimentet som tilgangen til nye specialanlæg:** Den eksperimenterende tilgang til udviklingen af specialanlæg er en effektskabende vej til at arbejde strategisk med nye rammer for klassiske discipliner, og der kan med fordel arbejdes målrettet på at udbrede resultaterne til gavn for flere.
- **Resultaterne skal formidles:** Markedsføringen af det eksperimenterende specialanlæg som fænomen og fysisk sted er afgørende for, at flere bruger anlæggene, og for at flere får lyst til at realisere lignende anlæg andre steder.
- **Viden og kompetence er afgørende:** Realiseringen af eksperimenterende specialanlæg stiller store krav til lokale aktører, idet anlæggene bryder med vanetænkning om, hvordan man træner klassiske discipliner, og, ikke mindst, hvilke krav og kriterier klassiske anlæg skal imødekomme. Lokale foreninger som ønsker et eksperimenterende specialanlæg, kan derfor med fordel alliere sig med eksperter og rådgivere tidligt i udviklingsarbejdet.
- **Tværfagligheden er afgørende for succes:** Effektfulde, eksperimenterende specialanlæg opstår i et ligeværdigt tværfagligt møde mellem designkompetencer og indgående kendskab til kernedisciplinen og moderne bevægelsesformer. Udviklingsinitiativer kan derfor med fordel prioritere tværfaglighed og samarbejde højt.
- **Mangfoldigheden af brugere afhænger af organisation:** Hvis det er et mål for nye eksperimenterende specialanlæg at have en høj grad af mangfoldighed i brugersammensætningen, kan "ejerskabet" til projektet med fordel hvile på flere aktører end én idrætsforening, idet det ellers naturligt vil være den pågældende forenings medlemmer, som tilgodeses.
- **Vær skarp på kernedisciplinen:** Erfaringerne viser, at man kan komme for langt fra kernedisciplinen i udviklingen af nye aktivitetsmuligheder. Kræver aktiviteten helt andre faciliteter som et bat fremfor en ketcher, eller musik og dansesko fremfor en bold og fodboldstøvler, er der en risiko for, at aktiviteten ikke bruges og vedligeholdes. En god tilgang til udviklingen af aktivitetsmuligheder er en grundig analyse af kernedisciplinens delelementer.

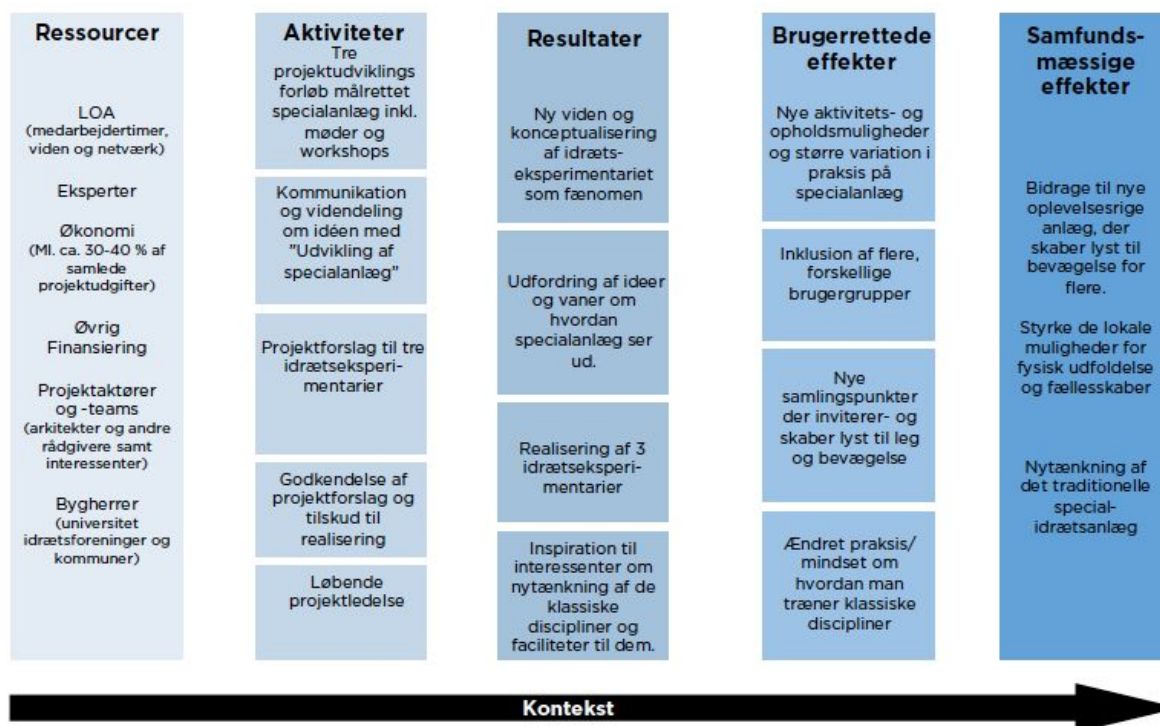
Metode

Evalueringens metodiske afsæt er en procesbaseret tilgang, også kendt som virkningsevaluering med fokus på slutbrugerne. Dette er gjort med henblik på at vurdere virkningen (effekten) af projektet, ud fra en afdækning af, hvilke forandringer der er skabt i projektet, for hvem og under hvilke omstændigheder (kontekst).

Indikatorer, interviewguides, survey og øvrige datakilder er udviklet og identificeret på baggrund af en forandringsteori, der ligger til grund for evalueringsdesignet.

Forandringsteorien er udviklet i samarbejde med Lokale og anlægsfonden i evalueringens første fase.

Forandringsteorien gør det muligt at opstille en årsags-virknings-kæde for effekter, resultater, aktiviteter og ressourcer. Teorien fastlægger en systematik for de sammenhænge, som forventes at kunne identificeres mellem indsatsen (ressourcer og aktiviteter) og output (resultater og effekter) for de tre eksperimenterende specialanlæg. Modellen nedenfor illustrerer forandringsteorien og de begrundede forestillinger om de bruger- og samfundsrettede effekter, som de eksperimenterende specialanlæg har skabt.

Metoden er tilpasset løbende under evalueringen for at sikre, at evalueringen favner både dybden og bredden af genstandsfeltet. De primære datakilder har været:

- 5 dybdegående ekspertinterviews med repræsentanter for bygherre og udvalgte kerneinteressenter. Foretaget telefonisk og på anlæggene i forbindelse med besigtigelse.
- 16 dybdegående kvalitative brugerinterviews. De fleste foretaget telefonisk.
- 20 korte brugerinterviews på banerne
- 25 timers arkitektonisk og etnografisk observation samt registrering på de tre anlæg
- Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse med 106 besvarelser. Spørgeskemaundersøgelsen er offentliggjort på diverse sociale medier og emails med hjælp fra Herning Fremad, SDU og Tåsinge Tennis Klub.
- Observation af ca. 25 forskellige Facebookgrupper med tilknytning til anlæggene.
- Der er desuden gennemført desk research i eksisterende rapporter, publikationer og artikler på området, samt i projektmateriale som har været stillet til rådighed af Lokale og Anlægsfonden.

Evalueringsteamet har besøgt henholdsvis fodboldbanerne ved Herning Fremad og atletikanlægget ved SDU to gange og Tåsinge Tennis Park en gang. På grund af de tre anlægs vidt forskellige kontekst samt årstiden for feltarbejdet blev det besluttet, i overensstemmelse med Lokale og Anlægsfonden, at besøge anlæggene i Herning og Odense to gange og tennisparken i Tåsinge én gang. Sidstnævnte bruges kun begrænset i vinterperioden, og evalueringsteamet har derfor her valgt at supplere datagrundlaget med 10 dybdegående kvalitative interviews med brugere fra Tåsinge.

Fodboldanlægget ved Herning Fremad

Boldklubben Herning Fremad har i 2009 etableret et eksperimenterende specialanlæg, som er en udvikling af deres traditionelle fodboldanlæg til et større bevægelseslandskab, der både kan anvendes til fodboldtræning og som et aktiverende rekreativt område. Anlægget består overordnet af et kunstgræsområde med tilstødende aktivitets- og bevægelsesbånd samt et friluftseksperiment placeret på de omkringliggende baner og naturområder.

Anlægget er placeret på Herning Fremads arealer, Teglparken, som ligger i den vestlige del af Herning ca. 30 minutters gang fra Herning Station. Stedet er omkranset af bolig- og erhvervsområder samt grønne områder i den nordlige og sydlige side. I alt strækker anlægget sig over ca. 70.000 m², hvoraf de 10.000 m² ligger i nærhed af klubhuset.

Anlægget er tegnet af GHB Landskabsarkitekter i samarbejde med Center for Idræt og Arkitektur på Kunstakademiets Arkitektskole, og den samlede projektsum var 15.000.000 kr. Projektet blev realiseret med 4.000.000 kr. i støtte fra Lokale og Anlægsfonden.

Landskab og arkitektur

Spredte aktivitetszoner i to typer rum

Anlægget har et tydeligt arkitektonisk hovedgreb, som opdeler anlægget i et landskabeligt rum og et urbant rum, og hvor aktivitetsmuligheder og faciliteter er anlagt punktvis i det store område (se illustration til højre).

De fleste faciliteter er centreret ved det mere urbane rum (markeret med orange på illustrationen), der trækker byens elementer og formsprog ind. Her ankommer man via en snoet skovvej fra Ringkøbingvej, som er den eneste tilgængelige vej i bil, og som ender i Hernings bymidte og gågaden mod øst.

Her er der arbejdet bevidst med materialer og farver, således sort asfalt med hvide striber strækker sig helt ud i skovområdet på parkeringspladsen og trækker de besøgende ind på anlægget. Videre af den sorte asfalt ligger 'aktivitetsbåndet' med spredt inventar i varierende pangfarver. I det oprindelige idéoplæg blev der ydermere arbejdet med en rød kunststofbane, hvilket dog mødte modstand fra fodboldforbundet. Kunstbanen er derfor

fastholdt i den traditionelle grønne farve.

Foto: Realdania ved Jørgen Jørgensen.

Langs den mere urbane asfaltflade løber en betonmur med varierende form og funktion. Mod nord afgrænser muren parkeringspladsen fra ankomsten, og længere mod syd inviterer den med sine tre forskellige højder til forskelligartet anvendelse. Eksempelvis som præcisionsmur, som dobbeltsidet bande for spil, siddemur og klatrevæg. Dertil markerer muren en klar grænse mellem aktiviteterne på kunstgræsbanen og aktiviteterne udenfor.

I det landskabelige rum er der også spredte aktivitetszoner, ligesom der er arbejdet med både topografi og beplantning. Blandt andet er der arbejdet strategisk med volde og bakker, vådområder og et skovbælte, der omkranser området og adskiller det fra villakvarteret mod øst. Hele anlægget er indrammet af karaktergivende volde, som også skaber læ, tilskuerpladser og mulighed for stiforbindelse rundt i området.

Der er også arbejdet strategisk med belysningen på området – både for at skabe tryghed, men også for at skabe mulighed for at bruge anlægget i de mørke vintermåneder. Der er bevidst arbejdet med forskellige typer belysning, som både arkitektonisk og funktionelt understøtter de forskellige delområders anvendelse og udtryk. På kunstgræsbanen er der opsat store projektører, som giver optimal belysning for fodboldspillere på banen. På aktivitetsbåndet er valgt en mindre lampe, som har et mere afdæmpet belysning, der er tilpasset brugen af det aflange aktivitetsbånd.

Tilsammen skaber den landskabsarkitektoniske bearbejdning gode betingelser for, at anlægget kan skabe værdi både som ramme om bevægelse og leg, oplevelseslandskab og rekreativt udflugtsmål.

Unikt og prisbelønnet design

I 2013 modtog GHB Landskabsarkitekter og Center for Idræt og Arkitektur en bronzemedalje for fodboldanlægget i Herning fra Den Internationale Olympiske Komité (IOC) og International Association for Sport and Leisure Facilities (IAKS)². Formålet med prisen er at skabe offentlig opmærksomhed på idrætsfaciliteter, der øger idrættens tilgængelighed gennem exceptionelle arkitektoniske rammer.

Begrundelsen for bronzemedaljen var, at anlægget er en multifunktionel ramme, som rummer både de foreningsorganiserede og selvorganiserede brugere uanfægtet af både alder, køn og sportslige niveau. Fodboldanlægget i Herning modtog ligeledes Herning Byråds bygningspræmie. Således har anlægget i kraft af sit arkitektoniske udtryk skabt lokal stolthed og tiltrukket international opmærksomhed.

Funktion og brug

Publikum inviteres til at være med

Et centralt greb i anlægget er etableringen af et såkaldt aktivitetsbånd langs med foreningens klubhus og den nye kunstgræsbane. Dette udgør i brugernes daglige tale *“Hjertet”*. Det er her, de fleste ankommer, og herfra fodboldspillerne opholder sig inden kampene. Det er ligeledes her, forældre, trænere og tilskuerne typisk befinder sig under kampe.

“Hjertet” rummer mange indbyggede aktivitetsmuligheder og faciliteter, som alle har et element af leg over sig. Selvom faciliteterne forholder sig frit og kreativt til fodboldtemaet, er området let at afkode: Her er alle aktiviteterne nemlig skabt med afsæt i en grundig analyse af de delelementer, der bruges i fodboldtræningen. I praksis sker der imidlertid det, at brugerne opfinder nye former for boldlege såsom pukkelbold, stangbold, hoppebold mv.

² <http://www.iaks.org/en/awards/here-are-winners-ioc-ipc-iaks-architectural-prizes-2013> (30.01.2017)

Fotos: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Legene foregår typisk mellem børn både i grupper eller alene med hjælp fra bl.a. banderne og finder sted både som led i den organiserede træning, før og efter træning samt under kampe, hvor søskende til spillerne anvender faciliteterne.

Generelt er der dog en tendens af klar overvægt af drenge, som bruger faciliteterne, hvilket også sætter sig spor i surveyen, som er foretaget i forbindelse med evalueringen. Her er 92 % af deltagerne drenge, og af Facebook fremgår det, at 84 personer har tjekket ind på lokationen, hvoraf stort set alle er mænd. Dette skal ses i lyset af, at langt de fleste brugere af anlægget er medlemmer af Herning Fremad eller elitespillere i FC Midtjylland. 90 % af deltagerne i surveyen er organiseret i en forening og har hørt om anlægget igennem deres klub. Da Herning Fremad pt. ikke tilbyder pigefodbold, har pigerne derfor generelt dårlige vilkår for at opdage og bruge anlægget. Dog har en række lokale håndboldpiger opdaget området og bruger det regelmæssigt til at forbedre deres spring- og kasteteknik, ligesom spillernes kvindelige familiemedlemmer bruger anlægget til spontan leg og bevægelse, mens drengene spiller fodbold.

*“Jeg har to døtre, hvor min ældste datter på 16 år oftest bruger atletikbanen, når min søn træner fodbold. Hun træner både hurtighedstræning og længdespring. Min yngste datter er vild med trampolinerne, så der hopper hun tit rundt, mens der trænes fodbold.”
Far til spiller i Herning Fremad.*

Fotos: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Foto: Herning Fremad.

Dertil oplever ledere og trænere i Herning Fremad tit, at både medlemmer og andre uorganiserede fodboldglade børn dukker op og bruger banerne og de nyudviklede træningsfaciliteter i halve og hele timer før træning eller helt uden at skulle til klubtræning eller kamp.

“Der er også tit forældre, som tager sig en løbetur langs med voldanlægget, imens børnene træner og leger (...) vi har også stavgængere, der går ud i anlægget, ligesom det er et populært sted at løbe på rulleskøjter og cykle på BMX og mountainbike.” Centerleder i Herning Fremad.

På den måde skaber aktivitetsbåndet særlig værdi i kraft af sin evne til dels at forlænge den tid, spillerne er aktive, men også at aktivere de børn, søskende og venner som ellers havde været inaktive, mens kampene udspiller sig på fodboldbanerne. Således vurderer 65 % af deltagerne i surveyen også, at de bevæger sig mere, efter de har fået adgang til anlægget.

Dermed er der også skabt bedre vilkår for, at hele familien kan være aktive på samme tid – også selvom alle ikke er engagerede i fodboldspillet.

Mere kreativitet og variation i træningen

Ligesom ved klubhuset er der også på modsat side af kunstgræsbanen indlagt en aktivitetskant med træningsstationer, hvor der kan trænes både boldteknik, styrke og smidighed på en ny og legende måde. Her finder trænerens tilpassede træningsforløb sted. Forløb, som involverer både volde, stationære faciliteter såsom en koordineringssti, sandgrav til længdespring, balancepæle og armgangsstativer samt flytbare elementer som M-stationer, kegler, flytbare bander og mål, Loops, madrasser med mere.

Spillerne har dermed mulighed for at træne deres færdigheder på en ny og kreativ måde. Det er dermed skabt gode muligheder for en varieret træning, og nye veje til at forfine brugernes teknik og motorik. 84 % af deltagerne i surveyen mener også, at træningen er sjovere end på traditionelle anlæg, og 56 % mener de eksperimenterer mere i deres træning.

“Vi bruger trampolinerne til at lave hurtighedstræning, balance og kognitive spring. Børnene synes, det er sjovt at anvende trampolinerne på en ny og anderledes måde. Vi bruger også graven til at lave forskellige sparkeøvelser med børnene. Dette giver mulighed for at træne både ydersiden og vristspark.”
Træner i Herning Fremad.

“Voldene bliver også brugt til rulleøvelser, hvor spillerne skal forsøge at rulle lige ned ad bakken. På den måde kan de lære, hvordan de skal spænde i hele kroppen. Det er en sjov og anderledes øvelse, som vi laver på anlægget.” Far til spiller i Herning Fremad.

“Vi bruger tit trampolinerne, inden vi skal spille kamp – det er sjovt både at hoppe og sparke på én gang.” U15 fodboldspiller fra FC Midtjylland.

Foto: Realdania ved Jørgen Jørgensen.

Generelt er det de mere organiserede brugere, der anvender aktivitetskanten. Det skyldes blandt andet, at det opleves som forstyrrende for spillerne på banerne, når der er for meget aktivitet omkring kunstgræsbanen. Når der ikke spilles fodboldkamp virker kunstgræsbanen også i sig selv som en barriere for at komme til området, idet man typisk vil krydse kunstgræsbanen for at komme dertil. Unødigt gang på kunstgræsbanen er imidlertid ikke velanset grundet slid af banen. Derfor er banen også afgrænset af et identitetsskabende hvidt hegn, som er med til at tydeliggøre banens afgrænsning.

De organiserede brugere dominerer billedet

På fodboldanlægget ved Herning Fremad er det de organiserede brugere og deres familier, der dominerer billedet. Det kommer blandt andet til udtryk i anlæggets digitale liv. På Facebook findes der eksempelvis ti aktive Facebook-grupper, som har tilknytning til anlægget. Stort set alle er lukkede og har tilknytning til bestemte hold i Herning Fremad eller FC Midtjylland. Klubberne udnytter også banerne i så rig udstrækning, at trafikpropper og manglende parkeringspladser er et evigt irritationsmoment for en del

faste brugere – særligt når der spilles kamp og ved større kulturelle arrangementer.

Foruden de organiserede i Herning Fremad samt elitefodboldspillerne i FC Midtjylland anvendes området også til idrætsundervisning af omkringliggende skoler. Selvom enkelte af skolerne selv har kunstgræsbane vælger de at anvende arealet ved Herning Fremad, fordi alle eleverne på samme tid kan være aktive – også selvom de har forskellige interesser og motoriske færdigheder.

“Du kan have både fodboldkampe, atletik undervisning, styrketræning, og en lang række boldspil og lege kørende samtidig.” Idrætslærer.

Af samme grund har Herning Fremad også formået at skabe stor udbredelse af deres sociale tilbud såsom træning for asylbørn og børn fra socialt belastede boligområder samt træning af børn med særlige indlæringsvanskeligheder.

*“Vi får en masse børn og unge ind som er dårlige til motoriske og kognitive øvelser. Det kan vi her hjælpe dem med på virkelig mange måder. Det handler om, at de skal hen og lege i stedet for at spille seriøst. Det kan de her, samtidig med at de føler de er med og rent faktisk bliver bedre til fodbold.”
Mandlig træner, FC Midtjylland.*

Således er der skabt gode rum og udfordringer til både eliten og bredden indenfor den organiserede idræt, ligesom anlægget i kraft af skolernes anvendelse aktiverer en bred gruppe af brugere på tværs af alder og køn samt fysiske og motoriske evner i leg og bevægelse.

Nytænkende faciliteter motiverer til mestring

Med etableringen af det eksperimenterende specialanlæg indgik Herning Kommune, Herning Fremad og firmaet Munin et strategisk partnerskab om at lade anlægget være rammen om test af prototyper på nyt træningsudstyr, som – hvis testet succesfuld – kan indgå som fast inventar i Herning Fremads anlæg.

Blandt resultaterne af dette samarbejde er bl.a. de såkaldte M-stationer, der fungerer som *reboundere*, og i dag er blevet en kommerciel succes. Et andet resultat af samarbejdet er verdens første interaktive fodboldbane, som er placeret i tæt ved klubhuset. Banen kaldes i daglig tale “buret” og er udstyret med bevægelsessensorer, en skærm med pointsystem, stadionlyd og kommentatorstemme i fire højttalere samt mulighed for at dele og analysere resultater på en tilknyttet hjemmeside.

Interaktiv fodboldbane. Foto: Lokale og anlægsskolen ved Rune Johansen.

M-station. Foto: Herning Fremad.

Den interaktive bane har ikke mål, men i stedet fire rammer, som bolden kan afleveres til, hvorefter den sendes tilbage, som om det var en menneskelig fod, der med en hård inderside havde lagt en pasning. På den måde har brugerne en helt unik og nytænkende mulighed for at forfine deres boldkontrol, herunder særligt dribble-, sparke- og orienteringsteknikker. "Buret" appellerer særligt til eliteungdomsspillerne fra FC Midtjylland, men bruges også til træning i de øvrige hold og til uorganiseret træning af fodboldinteresserede, der ønsker at forfine deres teknik.

"En af de største stjerner fra Napoli, som var i Herning for at spille mod FC Midtjylland i Europa League... Da han så kom forbi buret, kunne han simpelthen ikke dy sig for at komme ind og spille. Så der stod han inde og tæskede løs. Han fik det blik i øjet, som jeg kan se de helt unge spillere også får, når de ser den. De må bare lige ind og prøve den." Centerleder i Herning Fremad.

Kombinationen af de digitale elementer og det fysiske fodboldspil er meget motiverende for spillerne og deres lyst til at mestre fodboldkunsten. På trods af at flere funktioner var i stykker ved besigtigelsen af anlægget, blev der observeret flere drenge, som var inde på banen og spille. Generelt er der en meget høj anvendelsesfrekvens af banen, som er blevet monitoreret over en periode på 92 uger. Her har Alexandra Instituttet, som bidrager til produktudviklingen, registreret ca. 20.000 spillede spil, hvoraf godt halvdelen vurderes til at være spillet af eliteungdomsspillere. I højsæsonen registreres der op til 180 spil pr. dag, mens der i vintersæsonen registreres mellem 5 og 10 spil pr. dag³.

Den høje anvendelsesfrekvens sætter imidlertid også sine spor i form af slid. Derfor er der i den videre produktudvikling stort fokus på konceptets robusthed overfor både vind og vejr samt anvendelse. Dog har nogle af trænerne formået at bruge banen på trods af, at enkelte dele ikke har fungeret.

"Jeg anvender banen med min søn til orienteringstræning. Banen har været i stykker i et lidt tid, men så placerer jeg forskellige farvede t-shirts ved hvert mål, og så råber jeg, hvilken farve han skal aflevere til. Det fungerer godt; så skal han hele tiden være på dupperne i forhold til, hvor han skal aflevere til næste gang. Det er en god måde at træne orienteringsdelen på." Far til spiller i Herning Fremad.

³ Jensen, Mads Møller, Kaj Grønbeck m.fl. (2013): Interactive Football-Training Based on Rebounders with Hit Position Sensing and Audio-Visual Feedback. International Journal of Computer Science in Sport 13

Flere kan være med hele året

Ud over nytænkningen af træningen er selve spillemulighederne også udvidet på anlægget. Her har man nemlig gjort op med ideen om, at man skal kunne løbe en hel banelængde for at spille med. Det er sket ved at indrette to faste banestørrelser. I alt rummer arealet fem 11-mandsbaner, tre syv-mandsbaner, fem fem-mandsbaner og fire tre-mandsbaner. En af fem-mands banerne er nedgravet og kaldes i det daglige "Hullet". Banen tilgodeser i særlig grad nybegyndere, små børn og ældre spillere, hvis fysiske form er en barriere for at kunne få fuld glæde af at spille på de konventionelle baner.

Fotos: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

De små baner er omkranset af små bander, som dels er indbydende at sidde på for forældre, som venter på deres børn, og dels sikrer, at bolden ikke ryger ud over linjerne og afbryder spillet. Banderne har således også en effekt for nybegyndere, som typisk ikke har tilstrækkelig boldkontrol til at holde gang i spillet. Kombinationen af de små baner og banderne har derfor også haft betydning for klubbens evne til at tiltrække særligt oldboys samt fastholde nybegyndere. Med de små baner flyttes fokus fra kondition til spil, og det vækker lysten til at være med og til at fortsætte.⁴

"De små baner er rigtig gode til vores nybegyndere. Det er en stor barriere for at få nybegyndere til at melde sig ind i foreningerne. Når de starter på de almindelige baner mister de hurtigt lysten. På de store baner tager det tid, før man kan være med og før man har styr nok på bolden til at få ordentlig gang i spillet. Der er de små baner helt geniale." Centerleder i Herning Fremad.

De små baner har også den effekt, at de tiltrækker selvorganiseret spil på banerne. Flere brugere beretter, hvordan de sommetider kigger spontant forbi anlægget, fordi de ved, at sandsynligheden, for at man kan finde en at spille med, er stor.

Uanset om der er andre på banen eller ej, går man ikke forgæves, hvis man vil spille fodbold. Med "Hullet", det gennemgående bandesystem i varierende højde og de digitale løsninger er der som individuel spiller altid mulighed for at udvikle sin teknik og for at lege med bolden. Således udfordrer anlægget den traditionelle idé om, at fodboldspil kun kan

---

⁴ Nyhedsindslag om Oldboysfodbold. TV Midtvest d. 30.08.2015. <http://www.tvmidtvest.dk/node/23342> (30.01.2017)

finde sted i hold.

Foto: Alexandrainstituttet.

Foto: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Trods de mange nye og unikke muligheder for at styrke både fodboldtræning og -kamp fremhæver de fleste organiserede brugere kunstgræsbanen som det største aktiv ved anlægget. Den erstatter en tidligere grusbane og har gjort det muligt at træne hele året – også om vinteren.

“Det er er fedt, at de kan træne udendørs året rundt på kunstbanen. Andre steder går man jo over til indendørstræning. Nu spiller min søn udendørs hele året rundt.” Far til spiller i Herning Fremad.

Af fodboldklubbens træningsoversigt er det tydeligt, at banen udnyttes de fleste af ugens dage hele året. Derfor oplever klubben heller ikke længere samme medlemsfrafald om vinteren, som de hidtil har oplevet, ligesom banen tiltrækker både elite- og breddespillere samt helt nye spillere fra det regionale opland.

“Vi oplever ikke som de andre fodboldklubber, at medlemstallene falder fra over vinteren. Vi kan tilbyde træning hele året, og det er et kæmpe aktiv. Kunstbanen er meget eftertragtet, og der er stort set spil på den hele dagen året rundt.” Centerleder i Herning Fremad.

Foto: Herning Fremad.

Generelt er det meget eftertragtet blandt klubbens medlemmer at spille på kunstgræsbanen, og der bruges mange ressourcer på at fordele tiderne på banen, så alle brugerne tilgodeses. At banen er populær kommer bl.a. til udtryk i foreningens oldboys' anvendelse, idet de for at få banetid på kunstgræsset har henlagt deres træningstid helt frem til kl. 22.00 om aftenen. Dette er også muligt i kraft af den tryghed, som belysningen af anlægget skaber.

Voldene skiller vandene

Voldsystemet, som omkranser anlægget, er et af de centrale, eksperimenterende elementer, der nytænker det traditionelle fodboldanlæg, som ellers typisk er kendetegnet ved store flade vidder. Voldene omkranser hele anlægget og bruges både i træning og under kamp, hvor publikum tager ophold på voldene, som får karakter af tribuner, der sikrer maksimal kapacitet ift. tilskuere.

Fotos: Herning Fremad

Som landskabselement styrker voldene oplevelseskvaliteten af fodboldanlægget, der får et grønt og landskabeligt udtryk, som alternativ til de ofte triste og ensartede bænker på traditionelle anlæg. Ligeledes bidrager voldene til at inddele de i alt godt 70.000 m² i mindre og mere intime områder.

Der har dog også været delte meninger om voldene. Særligt i klubledelsens optik begrænser voldene muligheden for at ændre banernes orientering og mindske slid på græsset. Ligeledes har der været udfordringer omkring kommunens vedligehold af voldene, idet græsset vokser sig så højt, at boldene forsvinder i det. Foruden den praktiske udfordring ved det høje græs påvirker det også anlæggets æstetiske udtryk, som fremstår mindre skarp end den oprindelige idé. Voldene har derfor også resulteret i, at Herning Kommune måtte tilkøbe en speciel græsslåmaskine til at klare opgaven.

Ud fra en brugeroptik giver det mere ro på de enkelte baner, skaber leg og bevægelse ved at man kan gå, klatre og kravle på voldene samt bedre overblik for både trænere, spillere og publikum.

“Voldene giver nogle logistiske udfordringer, men de skaber også et godt overblik, når man går rundt

oppe på dem og kan følge med i de forskellige kampe og se, hvem der træner hvor(...) Vi bruger dem også til at lave driblævelser på, hvor spillerne dribler op og ned af skråningerne. Det er virkelig svært at kontrollere bolden både op og ned. Det træner hurtige fødder og koordination.” Træner i Herning Fremad.

Attraktivt mødested med rekreativt potentiale

Foto: Herning Rocker.

Anlægget har i kraft af sin store skala og indretning gode muligheder for at danne ramme om mødested for flere. Det sker i begrænset omfang, men et af de tilbagevendende større kulturarrangementer, som finder sted på anlægget, er eventen “Herning Rocker”. Her omdannes arealet en gang årligt til festivalplads for mere end 10.000 betalende gæster. Ud over dette faste arrangement har skoler og daginstitutioner som tidligere nævnt også stor glæde af området, og i ferier og weekender bruges området af foreningens medlemmer og venner, som bruger faciliteterne på egen hånd.

”I sommerferien var der jævnligt 20-25 børn og unge på området. De bliver sat af her af deres forældre eller bedsteforældre. Så løber de rundt og laver lidt af det hele; 20 minutter streetbasket, 20 minutter på puklerne og bagefter løber de over bag kunstgræsbanen, hvor vi har lidt udstyr til atletik.” Centerleder i Herning Fremad.

Generelt er særligt den spontane og selvorganiserede anvendelse dog centreret omkring “Hjertet”, hvor oplevelseskvaliteten og bevægelsesmulighederne er intensivert. I den mere landskabelige del af anlægget er der spredte og mere enkle aktivitetsmuligheder som grillfaciliteter og beachvolleybane samt mere skæve faciliteter som en vinklet fodboldbane, en dansescene og en tarzansti.

Med spredningen er der skabt gode vilkår for anlæggets anvendelighed som rekreativt opholdssted for spontane og selvorganiserede brugere. I praksis er det dog begrænset, hvor meget brugerne reelt gør brug af disse spredte faciliteter, hvoraf flere fremstår

tilgroede og hengemte. Dette til trods for, at der er uhindret fodgænger- og cykelforbindelser til både de nære bolig- og parkområder nord og syd for grunden samt områder længere væk. Generelt gælder det, at jo længere væk fra anlæggets "Hjerte" og den klassiske fodbolddisciplin, jo mindre anvendes faciliteterne. Billederne nedenfor viser hhv. tarzanstien og dansescenen, som begge er eksempler på tendensen.

Fotos Seismonaut.

En medvirkende årsag til dette er, at fodboldklubben bevidst har undladt at markedsføre stedets rekreative kvaliteter. Dels på grund af den høje kapacitetsudnyttelse fra de organiserede brugere, og dels fordi klubben blev mødt med søgsmål fra Eksperimentariet i København, da fodboldklubben lancerede anlægget under navnet "Herning Fodboldeksperimentarium." Derfor er det også relativt svært at finde stedet, og man skal vide, at det eksisterer for at finde det.

"Faktisk er vi aldrig helt endt på et navn for stedet her, vi ved stadig ikke helt, hvad vi skal kalde os, og det er nok noget af forklaringen på, hvorfor vi ikke gør så meget ud af at fortælle om os selv. I daglig tale er vi nok bare klubben." Centerleder i Herning Fremad.

Ud over den manglende markedsføring er tilgængeligheden til de spredte aktivitetsspor i landskabet udfordret ved, at det ved ankomsten til området er svært at få overblik over, hvad der "gemmer" sig i landskabet. Faciliteterne på aktivitetsbåndet i den urbane zone stjæler nemt opmærksomheden, og som spontan og selvorganiseret bruger mangler man en anledning til at gå på opdagelse i de godt 70.000 m².

"Det er ikke et sted, man kommer forbi på den måde, at man lige dumper forbi. Det er et sted, man kommer hen, fordi man gerne vil." Træner i Herning Fremad.

Anledningen til at gå på opdagelse i anlægget arbejdes der imidlertid stadig på at skabe. En væsentlig del af det samlede projekt er nemlig stadig under udvikling. Det er ideen om fodboldgolf, som er en hybriddisciplin mellem golf og fodbold. Brugere skal ledes rundt på en bane, der strækker sig over hele anlægget, og hvor kunstneriske installationer skal udgøre forhindringerne.

Dermed kan fodboldgolven blive den anledning, som de uorganiserede brugere i dag mangler for at blive ledt på opdagelse i hele anlægget og opdage de mere spredte aktivitetsmuligheder. Dog er der stadig en risiko for, at misvedligholdelsen af de fornævnte elementer reducerer anvendeligheden og oplevelseskvaliteten af

aktivitetsmulighederne.

Delkonklusion

Overordnet set er der med det eksperimenterende specialanlæg skabt nye aktivitets- og opholdsmuligheder, som inkluderer flere forskellige målgrupper. Der er skabt enestående rammer for en mere legende og eksperimenterende tilgang til fodboldspillet, hvor flere får lyst til at være med, og hvor brugernes fantasi og kreativitet såvel som fysik og motorik stimuleres.

Anlægget er blevet et stærkt samlingspunkt særligt omkring den organiserede fodboldpraksis, hvor både spillere og publikum kan være aktive samtidig. I skemaet nedenfor illustreres de centrale effekter og læringspunkter i henhold til de forventede brugerrettede effekter, som er skitseret i evalueringens metodeafsnit s. 8.

Nye aktivitets- og opholdsmuligheder og større variation i praksis på specialanlæg	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Der er tilføjet helt nye typer faciliteter, som understøtter og nytænker fodboldspillet. • Der er skabt en mangfoldighed i faciliteterne og aktivitetsmulighederne, som tilgodeser både bredde- og eliteudøvere samt organiserede såvel som uorganiserede brugere. • Der er arbejdet bevidst med landskabelige elementer som flader, afgrænsninger og materialer, som tydeliggør områdets mange muligheder for boldspil, bevægelse og rekreative opholdsmuligheder.	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteter og aktivitetsmuligheder, som både funktionelt og geografisk ligger langt fra fodbolddisiplinen, har skabt mindst effekt. • Arbejdet med at skabe læ- og opholdsmuligheder omkring fodboldbaner er sket på bekostning af muligheden for at rotere banerne.

Inklusion af flere forskellige brugergrupper	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • De forskellige banestørrelser samt mangfoldigheden i aktivitetsmuligheder gør det muligt for øvede og uøvede at være aktive	<ul style="list-style-type: none"> • Der er få brugere uden direkte tilknytning til fodbolddisiplinen og de organiserede brugere.

<p>samtidig. Det har betydet, at flere ældre spiller fodbold og at nybegynderne fastholdes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publikumoplevelsen er styrket. Publikum er ikke en passiv gruppe, men en gruppe, der kan være i bevægelse. • Hele skoleklasser og sociale botilbud til bl.a. asylbørn bruger anlægget og kan med afsæt i forskellige lege og aktivitetsmuligheder være i bevægelse samtidig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kønsspredningen er betinget af foreningens generelle arbejde for at fremme spredning mellem drenge og piger.
---	--

Nye samlingspunkter, der inviterer og skaber lyst til leg og bevægelse	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Anlægget afspejler en klar arkitektonisk hovedidé, som samtidig rummer et velprogrammeret fodboldlandskab. • Anlægget formår at vække brugernes lyst til være mere aktive både før, under og efter fodboldkampe samt i vinterhalvåret. 	<ul style="list-style-type: none"> • Øget rekreativ anvendelse kræver markedsføring af anlæggets tilbud og aktivitetsmuligheder. • Parkeringsforholdene er underdimensionerede.

Ændret praksis/mindset om, hvordan man træner klassiske discipliner	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Der opstår nye hybride discipliner og lege på anlægget. Både gennem træning og gennem publikumpraksis. • Anlægget styrker vilkårene for både kollektiv og individuel færdighedstræning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteter, som ligger langt fra den klassiske fodbolddisciplin, prioriteres lavest ift. vedligehold. • I visse tilfælde har fodboldforbundets bestemmelser været en barriere for nytænkning af anlægget.

Atletikanlægget ved SDU

I 2013 omdannede Syddansk Universitet Odense et eksisterende nedslidt atletikanlæg til et moderne idrætsanlæg, som har fokus på at skabe et aktivitets- og bevægelseslandskab med atletikken som omdrejningspunkt. Anlægget kombinerer traditionel atletik med mere legende og bevægelsesmæssigt kreative elementer. Generelt er der gjort meget ud af at koble de lineære aktiviteter, som løb, spring og kast, med mere oplevelses- og udfordringsbaserede aktiviteter. Samtidig rummer anlægget teknologi til implementering af diverse måle- og testudstyr, som i særlig grad skal anvendes af Syddansk Universitet. Dog kan størstedelen af det tekniske måleudstyr anvendes af alle typer af brugere, som ønsker at monitorere deres træningsrutiner og progression.

Anlægget er placeret på Syddansk Universitets arealer for foden af Institut for Idræt og Biomekanik, som ligger i det sydlige Odense ca. 100 meter fra nærmeste busstation. I 2020 forventes området at blive forbundet via letbane med Odense midtby.

Anlægget strækker sig over ca. 20.000 m² og er tegnet af det danske arkitektfirma Keingart i tæt samarbejde med Institut for Idræt og Biomekanik, samt brugere og interessenter. Odense Kommune og Lokale og Anlægsfonden har været med til at støtte byggeriet økonomisk. Den samlede projektsum var ca. 12. mio. kr, hvoraf Lokale og Anlægsfonden har finansieret 4 mio. kr. Anlægget drives af universitetet med driftsstøtte fra Odense Kommune.

Landskab og arkitektur

Et markant design, der tager hensyn til omgivelserne

Anlægget har et tydeligt arkitektonisk helhedsgreb, som med afsæt i den eksisterende ovale stadionform gentænker og fornyer måden at skabe et atletik- og bevægelseslandskab. Der er brugt en markant rød gummibelægning til at synliggøre en ny og udfordrende måde at bevæge sig i anlægget, som tager udgangspunkt i atletikkens discipliner. Ved hovedankomsten fra syd, trækkes den røde løbebane helt ud på parkeringspladsen og inviterer forbipasserende indenfor.

Foto: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Inden for den røde løbering udfolder landskabet sig som kunstige, græsklædte bakker, gummibelagte huller, springgrav, balancebomme og broer. Den røde gummibelægning fletter sig ind mellem bakkerne, og danner underlag for de forskellige løberuter og aktivitetsstationer. Arealet nærmest den nye centerbygning udgør en stor flad samlingsplads, hvorfra der er overblik over alle aktiviteter på anlægget. Arealet er belagt med asfalt og udgør startfladen, hvorfra man bevæger sig ud til de enkelte aktiviteter, eller starter sin løbetur på rundløbsbanen og på bakkebanen. Bakkebanen bevæger sig i et bugtet 8-talsforløb rundt på det samlede anlæg. Undervejs på bakkebanen møder man forskellige forhindringer, og jo længere væk man kommer fra startfladen, jo større er forhindringerne og jo tættere bliver beplantningen. Bakkestiens underlag varieres, således at man både løber på kunststof, træflis, grus og på kunstgræs.

Selvom det meget gennemprogrammerede anlæg står i kontrast til omgivelserne, og bliver et fyrtårn i landskabet, så er der arbejdet grundigt med at få anlægget til at spille sammen med omgivelserne, og med at skabe en løsning, der er tilpasset helheden. Det er gjort ved bl.a. at lade den markante røde ring langs anlægget løbe ud og gribe fat i omgivelserne.

Fotos: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Derved hæfter anlægget sig til områdets stisystemer og grønne områder, ligesom den naturlige beplantning får lov at brede sig ind på bakkerne i den nordlige ende af anlægget, hvor der også er arbejdet kreativt med naturlige belægninger som sand, stenmel, muslingeskaller (som dog er udskiftet grundet praktiske problemer) og almindelig græs. I den sydligste ende er græsset på bakkerne trimmet til ophold og aktivitet.

“For at give det et maritimt look, har vi hældt blåmuslingeskaller omkring balcestubbene. Men de blev trådt sammen og fløj rundt på hele anlægget, så i stedet har vi hældt faldgrus omkring stubbene. Vi har haft nogle forsøg og prøvet ting af. Vi har ikke bare taget de sikre løsninger men afprøvet ting.”
Institutleder ved SDU.

Ligeledes tillader gennemskæringer af arealet også god tilgængelighed til de tilstødende idrætsfaciliteter, der udgøres af universitetssvømmehallen og en række fodboldbaner, og til de nyligt anlagte kollegie- og ungdomsboliger tæt ved anlægget. Endelig har Center for Idræt og Biomekanik ved SDU for nyligt fået opført en helt ny undervisnings- og laboratoriebygning placeret i direkte forbindelse med bevægelseslandskabet. I det daglige fungerer anlægget som et udvidet test- og undervisningsareal for både de ansatte og studerende. Der er derfor i formgivning og materialevalg arbejdet bevidst med at få bygning og landskab til at hænge sammen. Bygningen åbner sig op ud mod bevægelseslandskabet med glasfacader og døre. Tilsvarende griber det nye bevægelseslandskab fat i selve bygningen ved bl.a. at trække den røde løbebane helt op til indgangen.

Bevægelseslandskab som arkitektonisk ikon

I 2015 modtog det danske arkitektfirma Keingart og Syddansk Universitet en guldmedalje i arkitektur fra den olympiske komité IOC og International Association for Sport and Leisure Facilities (IAKS) for idrætsanlægget i Odense⁵. Begrundelsen for guldmedaljen var, at anlægget i Odense er en multifunktionel ramme, som formår at stimulere brugernes sanser i et attraktivt og udfordrende miljø.

“Den bærende ide bag anlægget er, at vi har aktiveret midterpladen med gummibelægning. Det gør, at

⁵ <http://www.iaks.org/en/awards/ioc-ipc-iaks-architecture-prizes-2015> (30.01.2017)

man får andre måder og muligheder at bevæge sig på. Det er dét, der indbyder til aktivitet.” Forsker ved SDU.

Idrætsanlægget belønnes ligeledes for at skabe grundlag for en redefinering af, hvordan der trænes i løb, spring, kast og yderligere har anlægget skabt et rum, hvor nye variationer inden for atletikkens klassiske discipliner kan opstå. Der er dermed stor oplevelses- og brandværdi i anlægget, som også indgår som et strategisk element i SDU's udviklingsplaner, der blandt andet inkluderer flytningen af Odense Universitetshospital.

Overordnet set er anlægget meget velprogrammeret, og har et tydeligt formsprog, som taler til mange forskellige brugere. Det er et inspirerende bevægelseslandskab, som indbyder til motion og leg. Anlægget afspejler derved Institut for Idræt og Biomekaniks overordnede vision og forskningsmæssige fokus på at motivere flere mennesker til at leve et aktivt liv.

Topografien som medspiller

87 % af deltagerne i surveyen finder det sjovere at træne på atletikanlægget i Odense end på et traditionelt atletikanlæg, og 84 % af de adspurgte eksperimenterer mere her, end de gør andre steder. Det skal bl.a. ses i lyset af, at der er arbejdet for at få indbygget en række overraskende elementer. Elementer som både udfordrer fysikken og stimulerer sanserne. men som også har bevirket, at anlægget ikke kan kvalificeres som konkurrenceanlæg.

Blandt andet er der gjort op med ideen om, at atletik foregår på en flad bane med skarpe sigtelinjer, og de helt lange kast er også ofret til fordel for et mere legende og kuperet landskab.

Med de kunstige bakker og volde og fordybninger, er der til gengæld skabt en varieret topografi, og dermed helt nye muligheder for at arbejde med og mod tyngdekraften i sin træning. Et eksempel er, at kuglestøderen i stedet for et lige kast, kan kaste op ad en bakke hvorpå streger fortæller, hvor mange meter kastet svarer til. Frem for at skulle hente kuglen ude i landskabet, sørger bakken ydermere for, at kuglen selv triller tilbage til kasteren. Et andet eksempel er fordybningen i midten af anlægget, hvor løberens kan træne sit sprint ved at forsøge sig med løb i mere eller mindre vandret tilstand. Resultatet er en stærkere oplevelseskvalitet, hvor både landskabet og de nye aktivitetsmuligheder understøtter brugernes progression. Dels på grund af niveauforskellene, men også på grund af de rum, der opstår i rummet. Rum som skaber unikke muligheder for at være aktiv og forfine sin teknik, og som lokker brugerne ud i alle hjørner og kroge af anlægget.

Foto: SDU.

Foto: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

“Det er jo noget andet end bare at løbe rundt og rundt. Her skal man ligesom forbi bakkerne, før man ved, hvad der er i den modsatte ende. Og hvis man keder sig, så kan man bare løbe tværs igennem i stedet for.” Kvindelig bruger, 26 år.

Det bakkede landskab giver også brugerne mulighed for at sammensætte deres eget forhindringsløb hvor både balance-, motorik-, styrke- og konditionstræning bliver en naturlig og legende del af træningen. Der er ligeledes mulighed for at skabe nye ruter, så hver træningssession ikke ligner den sidste.

Funktion og brug

En sjovere og mere effektiv træning

Foruden sit arkitektoniske udtryk og varierede topografi danner anlægget ramme om et overvældende aktivitetstilbud, som både kan bruges i forlængelse af hinanden eller til konkrete øvelser og træningsforløb. Langt de fleste ting på anlægget kan bruges til mere end én ting, og ved de fleste stationer kan flere være i gang samtidig. Et gennemgående element er også konkurrenceelementet, idet mange brugere udnytter den gode plads ved alle stationer til at dyste med og mod hinanden.

“Egentlig træner man jo mest bare alene, når man dyrker atletik og løber, men her får man bare lyst til lige at tage en hurtig dyst. Det gør det også bare sjovere at være på benene.” Kvindelig bruger, 22 år.

Resultatet er opnået gennem et tæt samarbejde mellem arkitekterne og universitetets forskningsenhed inden for *Active Living*-feltet, der kort fortalt handler om at integrere fysisk aktivitet i almindelige menneskers hverdag. De fysiske rammer er derfor gennearbejdet for at få anlægget til at appellere til så bred en brugergruppe som muligt og med så mange indbyggede muligheder for at være så fysisk aktiv som muligt.

“Vi ville jo gerne brede det ud til så mange brugere som muligt, så derfor har vi hele tiden givet os selv opgaven, at tingene på anlægget mindst skulle have 2 funktioner, gerne flere.” Forsker ved SDU.

Anlægget tilbyder derfor over tyve forskellige aktivitetstilbud, som i sig selv kan bruges på

flere forskellige måder.

Rebbrøen kan både bruges til at træne balance og til at træne arme. Foto: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Samtlige aktivitetsstationer kan kombineres, så anlægget reelt set bliver en forhindringsbane, hvor både kondition, styrke og motorik trænes på en gang. Dette samspil mellem forskellige træningsformer understøtter brugernes oplevelse af at få en sjovere og mere eksperimenterende træning, men også en mere effektiv træning. For det er ikke fordi brugerne nødvendigvis bruger mere tid på at træne eller bevæge sig. Faktisk er det kun 17 %, der i surveyen svarer, at de bruger mere tid på deres træning, når de benytter atletikanlægget i Odense. For langt de fleste er det mere et spørgsmål om at opnå en effektiv træning, hvor både kondition, motorik og muskler styrkes.

“Anlægget inspirerer egentlig én til at afprøve aktiviteter, som man normalt ikke ville have prøvet. Dét at der er så mange faciliteter og forskellige muligheder for bevægelse gør, at man får lyst til at udfordre sig selv. Forhindringsbanen stimulerer sanserne på en måde, så kondi, balance og koordination bliver unikt kombineret på en motiverende måde. Jeg vil faktisk gå så langt som at sige, at det faktisk er ret vanedannende at være herude.”, Mandlig bruger, 24 år.

“Mange af mine øvelser er egentlig også motoriske øvelser. Det gør det bare sjovere at træne og skaber mere afveksling.” Mandlig bruger, 30 år.

Som citaterne understreger, har brugerne en oplevelse af, at der er mange forskelligartede og sjove muligheder for træning på anlægget. Elementet af effektiv træning opstår imidlertid ikke alene på grund af multifunktionaliteten, men også på grund af de digitale elementer, som er indarbejdet i hele anlægget. Et eksempel er løbebanen,

hvor den enkelte løber kan udfordre sig selv ved at aktivere hastighedslyset, som i forskellige tempi sætter en bestemt fart, som løberen skal bruge. Der er desuden mulighed for at oplade digitale devices på hele anlægget, så brugere kan medbringe deres eget udstyr og bruge det som en del af træningen. Institut for Idræt og Biomekanik arbejder desuden på en hjemmeside, hvor brugere kan planlægge og dele træningsprogrammer⁶.

Netop kombinationen af multifunktionalitet og digitale løsninger gør anlægget brugbart for en bred vifte af brugere, som hver især kan bevæge sig og træne på vidt forskellige måder omend med en fælles overligger af en sjov, udfordrende og effektiv træning.

Moderne bevægelsesformer med klassiske elementer

Selvom anlægget i udgangspunktet er opbygget omkring klassiske atletikdiscipliner som længdespring, løb, stangspring og kuglestød, så bruges anlægget i praksis allermest som ramme om løbetræning. Alle deltagerne i evalueringens survey bruger anlægget som ramme om løb og flere uformelle løbefællesskaber bruger anlægget. Blandt andet Odense Runners hvis ca. 485 Facebookmedlemmer arrangerer fællesløb hver tirsdag aften på anlægget.

For en del af løberne er det specielt det bakkede terræn kombineret med belægningen og de multifunktionelle faciliteter, som gør, at de ser store muligheder for at træne løb, styrketræning og intervaltræning på en sjov måde, og som stimulerer brugerne til at presse sig selv.

“Jeg har lige løbet 10 km og har slået min personlige rekord. Det er så fedt.” Mandlig bruger, 30 år.

“Det bløde underlag er godt for mine gamle knæ, hvis jeg løber på asfalt så er det langt hårdere for mine knæ. Jeg kan løbe længere på denne bane.” Mandlig bruger, 55 år.

En del brugere forklarer dog også, at man ved at løbe netop på atletikanlægget, får mulighed for at koble en række andre bevægelselementer på løbeturen. Ofte uden man nødvendigvis tænker over det. Her fremhæver 72 % af de adspurgte styrketræningen som et af de helt centrale elementer, mens 16 % kobler klatring på løbetræningen og 12 % parkour. Godt 10 % fremhæver klassiske atletikdiscipliner som spring og kastediscipliner.

“Når man kommer herved får man bare lyst til at prøve sig selv af på nye måder. Pludselig er man i gang med at lege jorden er giftig med sig selv, fordi man lige kom i tanker om, at det da vist er ret godt for leddene at springe lidt rundt på et ben.” Mandlig bruger, 36 år.

“Jeg vil ikke sige, at jeg dyrker atletik ved at komme her, men det er jo på den anden side også mere end en løbetur, man får sig herude.” Kvindelig bruger, 22 år.

---

⁶ www.atlex.dk (30.01.2017)

Fotos: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

På den vis skaber anlægget anledning til, at nye discipliner opstår i en blanding af moderne og klassiske bevægelsesformer. En blanding, der sammensættes af den enkelte alt efter egen interesse og lyst, og som typisk opstår gennem en legende tilgang til det at bevæge sig. Her bliver de klassiske atletikdiscipliner typisk et *add on* til nyere og mere moderne discipliner som løb, parcour, klatring og styrketræning.

Uorganiserede brugere på højt niveau

89 % af deltagerne i surveyen bruger anlægget uden at være tilknyttet en idrætsforening. Dette skal ses i lyset af, at dette er det eneste af de tre eksperimenterende specialanlæg, der ikke er tilknyttet en idrætsforening som hovedaktør, og som heller ikke har et bookingsystem. Dermed er det her den uorganiserede eller semiorganiserede anvendelse af anlægget, der er dominerende.

“Anlægget skal, ligesom universitetet, være åbent for brugerne. Det skal være nemt at bruge stedet, og alle skal føle sig velkomne.” Forsker ved SDU

Brugergruppen er dermed også kendetegnende ved at være meget heterogen. En hel del elitesportsudøvere fra forskellige idrætsgrene og fra både konventionel og handicapidræt bruger anlægget i både deres egen selvstændige træning, og i forbindelse med træningslejre, som henlægges til anlægget. Ligeledes bruger en del ældre og senskadede også arealet i genoptræning, ligesom r studerende, undervisere og beboere fra nærområdet bruger stedet i forskellige former for bevægelse.

Ifølge SDU's egne optællinger er der 250-300 brugere om dagen på atletikanlægget om sommeren. På de to halvdags observationer, som er foretaget som led i denne evaluering, er der ikke observeret så mange brugere. Dette skal imidlertid ses i lyset af, at observationerne er foretaget i december, hvor kulden og de korte dage lægger en naturlig begrænsning på anvendelsesfrekvensen af et udendørs anlæg. Af surveyen står det også klart, at over halvdelen af deltagerne i ringe grad eller slet ikke benytter anlægget om vinteren. Dette til trods for, at der er arbejdet kreativt med at sikre overdækkede områder, hvor man kan trække i ly for vejr og vind, ligesom den interaktive belysning af anlægget gør anlægget anvendeligt i mørke.

Trods den lave anvendelsesfrekvens om vinteren, er det af surveyen tydeligt, at anlægget skaber værdi for brugerne. 90 % mener, at anlægget imødekommer deres behov, og mere end halvdelen bruger anlægget regelmæssigt både sommer, efterår og forår. Godt en tredjedel bruger anlægget fast flere gange ugentligt. Anvendelsen er ligeledes spredt jævnt ud over døgnet omend med en overvægt i tidsrummet mellem kl.15 og 18.

Kernegruppen af brugere er, ikke overraskende de studerende ved SDU, herunder særligt beboerne i de nærliggende kollegieboliger samt de studerende ved institut for Biomekanik, som ligger i direkte tilknytning til anlægget, og som bruger anlægget til at studere og teste nye veje til at fremme folkesundheden gennem en mere fysisk aktiv hverdag. Undervisere og studerende ved dette institut organiserer derfor jævnligt både undervisnings- og forskningsforløb samt fælles løbe- og træningsforløb af mere social karakter.

“Med anlægget får vi mulighed til at vise, hvordan vi tænker og for at afprøve vores ideer og viden i praksis. Med de indbyggede måleteknikker kan vi nemlig monitorere hvad der sker med folks fysik og sundhed, når vi indretter os på nye måder”. Forsker ved SDU.

Foruden dette har anlægget fået en markant rolle som socialt samlingspunkt og mødested for hele campusområdet omkring Syddansk Universitet i Odense. Både studerende og lærere bruger stedet til fysisk aktivitet såvel som rekreativt i sociale sammenhænge ved fester og introarrangementer og til i hverdagen at hænge ud, studere, spise frokost mv. Samtidig har det også stor værdi for lokalmiljøet og de nærliggende boligområder, som også bruger anlægget, der dog ligger for langt fra Odens bycentrum til at blive et sted som øvrige borgere benytter.

Det vidner om et meget åbent og tilgængeligt anlæg, hvilket også kommer til udtryk af anlæggets digitale liv på de sociale medier. Af aktiviteten i de 12 Facebookgrupper som har indgået i det samlede datagrundlag for evalueringen, er langt de fleste åbne. Grupperne inkluderer studerende over en bred kam, borgere såvel som semi-organiserede løbe- og fitness klubber.

“Jeg bor 2 km herfra. Jeg træner her ofte. Underlaget og belysningen gør at det er et ideelt sted for mig at træne.” Mandlig løber, 55 år

“Der kommer en del ældre mennesker herude, og det er fantastisk at se, hvordan stedet kan appellere til både de helt små unger, de studerende og seniorerne.” Forsker ved SDU.

For langt størstedelen af brugerne er anvendelsen knyttet til et aktivt tilvalg om at være fysisk aktiv. De kommer på anlægget, fordi de vil arbejde med deres fysik, og de fleste af brugerne har dyb indsigt i og holdning til netop dette. Typisk for brugerne er, at det er folk, som lever et aktivt liv og prioriterer bevægelse højt. Derfor er det også kun 8 % af deltagerne i surveyen, som mener, de bevæger sig mere, efter de har fået adgang til anlægget.

Store rekreative værdier

Selvom de fleste brugere ikke er tilknyttet en forening, når de bruger anlægget, er det for ca. 42 % af deltagerne i surveyen stadig en social praksis, som finder sted på anlægget, idet de bruger anlægget med deres venner, kolleger eller familie.

“Det er et godt miljø, det er et dejligt sted at være. Samtidig med at man kan træne. Jeg har selv trukket min familie med derud, fordi børnene kan tumle rundt.” Kvindelig bruger, 47 år

Selvom den typiske bruger af anlægget ofte har stor viden og interesse i at være fysisk aktiv oplever mange, at det er svært at komme uden at blive draget til at prøve anlægget af, og flere beretter, hvordan anlægget trækker i dem for at prøve det af. For de folkeskoler, som bruger anlægget i idrætstimerne og til at afvikle større idrætsstævner, er der også observeret rigtig gode vilkår for at få de mere stillesiddende børn i bevægelse. Særligt en stor polstret hoppegrav får selv de mest inaktive elever i løb og hop.

“Det er sjovt at se, når eleverne ankommer, så er de over det hele i løbet af ingen tid. Det er et fantastisk sted at lægge idrætstimerne. For her er trygt at være og alle børn kan være aktive på samme tid, også selvom de ikke nødvendigvis gider de samme aktiviteter.” Institutleder ved SDU.

For de børn, som får smag for at bruge stedet aktivt i fritiden, er det en udfordring, at det ikke er tilladt for børn under 12 år at bruge stedet uden opsyn. De skal have deres familier med, og kun 3 % af deltagerne i surveyen bruger anlægget med familien.

Dette til trods for, at der er gjort meget ud af at sikre gode vilkår for at bruge anlægget som udflugtsmål. I tilfælde af regn kan brugerne søge ly forskellige steder på anlægget, og langs kanten rundt i de eksisterende beplantede volde er der etableret borde/bænke og grillområder. Derved kan anlægget bruges rekreativt med picknick og leg.

Med sin placering midt i et campusområde og langt fra Odense by, har anlægget imidlertid ikke indfriet sit potentiale til at være et udflugtsmål for familier uden tilknytning til universitetet og uden interesse for at være fysisk aktiv. Dels er der for langt til anlægget og for dårlig adgang med offentlig transport, og dels kræver det for de mere inaktive familier en anledning at komme derud første gang.

Delkonklusion

Overordnet set er der skabt et anlæg, som tager udgangspunkt i atletikken, men bryder med grænserne for, hvordan sport, bevægelse og leg kan kombineres. De fysiske rammer og designet af anlægget spiller en stor rolle for de nye aktivitetsmuligheder anlægget rummer, hvor specielt de multifunktionelle aktivitetsmuligheder er indbydende for en bred brugergruppe. Mangfoldigheden af brugere er ligeledes nævneværdig, da anlægget bruges af folk i alle aldre inden for bredde- og elitetræning. Anlægget fremstår som et åbent, aktivt og arkitektonisk flot byrum, som i samspil med resten af SDU bruges rekreationelt og socialt. Anlæggets grundide er baseret på begrebet *Active Living*, hvor netop samspillet mellem design, arkitektur og bevægelse har været indtænkt fra starten. Resultatet er et atletikanlæg, som ikke kun rummer atletik, men åbner atletikdisciplinerne op for en langt større brugergruppe, der kan kombinere disse med træning alt efter niveau og interesse. I skemaet nedenfor illustreres de centrale effekter og læringspunkter i henhold til de forventede brugerrettede effekter, som er skitseret i evalueringens metodeafsnit s. 8.

Nye aktivitets- og opholdsmuligheder og større variation i praksis på specialanlæg	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Der er sket en fornyelse af det traditionelle atletikanlæg, hvor nyeste forskningsresultater om moderne bevægelsesformer er sat i spil sammen med et helhedsorienteret design. • Multifunktionelle faciliteter, digitale løsninger og landskabselementer skaber tilsammen nye muligheder for at opnå en sjov og effektiv træning med afsæt i hhv. klassisk atletik samt egne individuelle præferencer.	<ul style="list-style-type: none"> • Nytænkningen på dette anlæg er sket på bekostning af muligheden for bruge anlægget i konkurrence, idet anlægget ikke lever op til atletikforbundets formelle krav.

Inklusion af flere forskellige brugergrupper	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Anlæggets brugere er meget bredt sammensat med en overvægt af uorganiserede brugere, der træner forskellige discipliner og befinder sig på forskellige niveauer.	<ul style="list-style-type: none"> • Anlægget er populært blandt børn, som dog ikke kan bruge anlægget uden opsyn af voksne.

<ul style="list-style-type: none"> • På anlægget kobles fysisk aktivitet, forskning og undervisning samt socialt ophold på samme tid og sted. • Der er gjort særlige foranstaltninger for, at brugere med funktionsnedsættelser kan bruge anlægget i deres træning. • Der er arbejdet strategisk med at sikre tilgængelighed til anlægget både gennem fysiske forbindelser til lokalområdet, gennem belysning og tryghedsskabende elementer samt gennem åbenhed hele døgnet. 	
---	--

Nye samlingspunkter, der inviterer- og skaber lyst til leg og bevægelse	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Anlæggets design er gennemtænkt med afsæt i stedets kvaliteter og karakteristika, og vækker brugernes lyst til at prøve stedet af. • Organiseringen af anlægget bevirker, at der ikke er brugergrupper, der har fortrinsret over andre. • Brugere på tværs af køn, alder og niveau kan samles og være i bevægelse samtidig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anlægget er placeret for langt fra Odense by til regelmæssigt at tiltrække brugere herfra. • Trods overdækkede arealer og opholdsmuligheder bruges anlægget mest i sommer, forår og efterårsmåneder.

Ændret praksis/mindset om hvordan man træner klassiske discipliner	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Klassiske atletikdiscipliner trænes på nye måder og indgår som et add on, der styrker brugernes motorik og øger deres progression indenfor en lang række mere moderne discipliner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anlægget kan ikke bruges til konkurrencer indenfor atletik.

<ul style="list-style-type: none"> ● Integrationen af hhv. digitale løsninger samt grundig landskabsanalyse og viden om design og bevægelse har skabt helt nye måder at opnå en sjov og effektiv træning. ● Arkitekturen understøtter grundideen om at motivere til bevægelse ved at skabe indbydende fysiske rammer, som inspirerer til bevægelse for brugere på tværs af niveau.	
---	--

Tåsinge Tennis Park

Den dengang nyetablerede Tåsinge Tennis Klub etablerede i 2009 Tåsinge Tennis Park, der har nytænkt det traditionelle tennisanlæg til en aktivitetsplads, der kan anvendes både til tennistræning og som lokalt aktivitets- og mødested. Tåsinge Tennis Park udfordrer ideen om det traditionelle tennisanlæg, der kun består af traditionelle tennisbaner og et klubhus. Tennisparken rummer således en bred vifte af forskellige beslægtede aktiviteter, der dels kan understøtte en varieret tilgang til at træne tennis, og dels kan udgøre et lokalt aktivitetsanlæg for brugere i alle aldre.

Tåsinge Tennis Park er placeret i den sydlige udkant af Vindeby på Tåsinge. Anlægget er placeret ud mod en større offentlig vej og har parkeringspladser lige ved indgangen. Tennisparken er placeret ved siden af en børnehave og både Tåsinge Skole og Tåsinge Hallen er blot nogle få hundrede meter væk.

Anlægget strækker sig over 5500 m² og er tegnet af Praksis arkitekter og den samlede projektsum var 3,6 mio. kr., hvoraf Lokale og Anlægsfonden finansierede 1.5 mio. kr.

Landskab og arkitektur

Et enkelt og stramt funktionelt anlæg

Tåsinge Tennis Park er et funktionelt, mindre anlæg, hvis areal er udnyttet maksimalt med fokus på at få så mange funktioner ind på arealet som muligt.

Fotos: Tåsinge Tennis Klub.

Tennisparken ligger lavt i forhold til ankomstvejen og den tilhørende parkeringsplads syd for anlægget. Fra parkeringen fører en pergola ind på området, som ligger omgivet af mindre volde og skråninger. Tennisparken er funktionelt opbygget med klubhuset i midten, to grusbaner mod øst og de øvrige funktioner som shortbane med kunstunderlag, sandbane og paddlebane mod syd og vest. Området er i et niveau og åbent bortset fra

paddlebanen, som er indrammet af pleksiglas på fire sider. Mindre volde beklædt med kunstgræs afgrænser sand- og kunststofbanen, mens grusbanerne er omkranset af traditionelle, lave trådhegn. Flere steder er der etableret træplinte langs kanterne af sandbanen og nogle af jordvoldene. Farverne er holdt i grønt kunstgræs og rødt grus.

Arkitektonisk er det et enkelt og funktionelt anlæg, som udnytter pladsen optimalt i forhold til at indpasse flere former for regulære baner og arealer til at dyrke tennissporten på både traditionelle og nye måder.

Anlæggets lave placering i forhold til parkeringspladsen og de omgivende aktiviteter giver tennisparken en karakter af at være privat og svært tilgængelig pga. af de sårbare skråninger med kunstgræs, som det ikke har været tilladt at betræde.

Som led i etableringen af anlægget, blev der foretaget markante udgravninger for at tilgodese alle funktionerne og det arkitektoniske udtryk. Da der imidlertid ikke var en plan eller ressourcer til at håndtere den overskydende jord, blev den efter aftale med Svendborg Kommune lagt på nabogrunden øst for anlægget. Jordvoldene og skråningerne giver sammen med den store jordbunke et samlet indtryk af, at projektet har været udfordret af de terrænmæssige forhold og anlæggets særlige krav til at grave jord væk under de fremtidige tennisbaner.

Funktion og brug

Flere begynder til tennis

89 % af deltagerne i surveyen om Tåsinge Tennis Park er medlem af Tåsinge Tennis Klub, og over halvdelen benytter anlægget sammen med andre medlemmer af foreningen. Således er brugerne af Tennisparken fortrinsvist medlemmer af Tåsinge Tennis Klub, men der er også mulighed for, at udefrakommende kan booke banerne gennem et online bookingsystem.

Vi har et bookingsystem, hvor vi kan reservere banerne, og en sms liste. Jeg tror der er 300 på den liste efterhånden. Det er virkelig gået stærkt med at få flere med. Det er da ret sejt!." Kvindelig tennisspiller, 29 år.

Det sker dog sjældent at brugere af anlægget forbliver uorganiserede, og langt de fleste melder sig ind i foreningen efter at have prøvet anlægget et par gange.

"Jeg fandt stedet her, fordi der var nogen af drengene fra fodbold som anbefalede det. Vi spillede paddle et par gange sammen, og så meldte jeg mig også ind i klubben. Jeg spiller kun på paddlebanen nu, men kommer også til noget af det mere sociale i klubben(...) Når nye kommer herved og prøver paddle, bliver ca. halvdelen af dem medlemmer." Mandlig paddlespiller, 46 år.

Ud over at være organiserede i klubben, er der en stor overvægt af brugere, som er nye i tennisverdenen. Dette skal ses i lyset af de tilstræbelser, som foreningen gjorde i etableringsprocessen af anlægget. Tåsinge Tennis Klub havde stærkt fokus på at gøre

tennisdisciplinen tilgængelig for flere i lokalmiljøet, og på, at alle kunne få succesoplevelser i tennisspillet uanset niveau og erfaring. Derfor er der lagt vægt på, at kunne tilbyde tennis på mange forskellige måder, og der er på et lille areal indlagt en meget stor mængde faciliteter.

Bl.a. tilbydes der klassisk tennis på forskelligt underlag. Det er muligt at spille på både traditionelle grusbaner, shortbaner på kunstgræs samt beachtennisbane på sand, hvor der også kan spilles volley og fodtennis. Derudover er der bygget en paddlebane på anlægget, en slagmur, stangtennis, bordtennis og ringe til præcisionstræning. I alt er der mulighed for at spille tennis på 10 forskellige måder fordelt på 9 aktivitetsstationer.

Foto: Lokale og Anlægsfonden ved Rune Johansen.

Der er dermed både skabt mulighed for at de øvede kan blive bedre, og for at begynderne kan komme i gang med tennis. Mange medlemmer oplever, at de hurtigt får blod på tanden, når de er startet i foreningen. For over halvdelen af deltagerne i surveyen anvendes anlægget dermed også flere gange ugentligt, både morgen, middag og aften.

“Vi har nogle gange oplevet, at der har været 30 børn i gang her på området. Nogle af dem spiller tennis på de forskellige baner, andre leger mere, hvis de f.eks. træner skud henne ved ringene. Det er fantastisk at se så mange i gang på en gang.” Formand i Tåsinge Tennis Klub.

*“Det er svært at fremhæve én ting, der har gjort forskellen. Det er vel det samlede tilbud. Men der er helt klart nogle ting her, der gør det lettere at blive god til Tennis, og komme ind i sporten. Shortbanerne har eksempelvis været en stor succes og gjort at juniorer virkelig har forbedret sig og får succes.”
Tennistræner.*

Alt i alt er der skabt en række nye aktiviteter, som gør det muligt at have en hel dag på tennisanlægget, og som styrker mulighederne for at aktivere flere på samme tid. Anlægget har kapacitet til at aktivere 30 børn og voksne samtidig. Det sker typisk når Tåsinge Tennis Klub eller andre Tennisklubber har træning på anlægget, når den nærliggende skole bruger anlægget i idrætstræning og ved afvikling af sommerskoler. Enkelte medlemmer af tennisklubben har også brugt anlægget til børnefødselsdage ligesom klubben arrangerer særlige foreningsarrangementer.

Når jeg kom om morgenen inden sommerskolen, så var alle ungerne jo allerede i gang med at spille på hele anlægget. De lavede vidt forskellige ting og vidt forskellige lege.” Tennistræner.

Paddletennis til den store guldmedalje

På trods af at paddletennis ikke er så udbredt en sport i Danmark, har det store sats med en paddletennisbane vist sig at være en meget stor succes, og har bidraget til at trække helt nye brugere til anlægget. Typisk har de nye brugere hørt om paddle fra venner og bekendte, eller prøvet det andre steder. Det har medvirket til, at der er brugere, som kommer fra hele landet for at bruge paddlebanen i Tåsinge Tennis Klub.

“Som store yndere af den ”hvide sport” måtte vi jo prøve den lokale tennisklub – nærmere betegnet: Tåsinge Tennispark. Det kan godt være, at Tåsinge er til at overse i størrelse, men tennisparken indeholdt virkelig meget.” Uddrag fra hilsen fra Allerød Tennisklub⁷.

En del af de klassiske tennisspillere har også fundet glæden ved paddle, og der opstået et stærkt fællesskab og en række sociale aktiviteter på tværs af disciplinerne. Som en del af de sociale arrangementer afholder klubben forskellige turneringer blandt andet DM i beachtennis og paddletennis, som er det første af slagsen i Danmark.

“Paddle er virkelig ved at vinde frem, selvom der er mange som ikke kender det. I starten var der mange, som ikke skulle nyde noget af paddle. De ville kun spille på grus. Alle der opponerede i starten, de spiller paddle nu. Jeg ser også youtube videoer om paddletennis nu.” Kvindelig bruger, 60 år.

“ Det er svært at finde noget det kan matche paddle. Noget hvor du kan spille sammen med din kone, hvor det er sjovt. Du er sammen med andre. Alle får noget ud af det. Det er mere ligeværdigt. Også på tværs af alder. Det er folk som er yngre og helt op i 60'erne som man spiller sammen med. Det er en god anledning til at mødes på tværs af alder og niveauer. Det er ikke mange andre sportsgrene hvor man kan få det så sjovt sammen.” Mandlig paddletennis spiller, 38 år.

“Vi har flere af pensionisterne, som skiftes til at skovle sne om vinteren, så de kan spille.” Træner.

Paddlebanen er også den eneste af banerne, der er belyst, hvilket skaber gode vilkår for at træne paddle efter mørkets frembrud, og i kraft af kunstunderlaget kan banen bruges hele året. Bortset fra shortbanerne, som enkelte spillere bruger om vinteren, er resten af banerne ikke anvendelig i vinterhalvåret, og der er begrænset aktivitet i de mørkeste og koldeste måneder. Langt de fleste af deltagerne i surveyen om Tåsinge Tennis Park peger på, at anlægget anvendes hyppigst om sommeren (83 %).

“Jeg sidder med bookingsystemet og kan se, at der er rift om paddlebanen mellem 18-22 om aftenen og mellem kl. 8-10 om formiddagen. Faktisk hele året rundt.” Mandlig paddlespiller, 46 år.

---

⁷ <http://www.taasingetennisklub.dk> (30.01.2017)

Foto: Facebookpost fra Tåsingetennis Klub Facebook side. Opslaget til venstre viser det første Danmarksmesterskab i Paddletennis afholdt på Tåsinge Tennis Park i 2016. Opslaget til højre viser en paddlekamp fra 2014. Teksten til opslaget lyder: *“Hverken kulde eller mørke kan afholde klubbens ihærdige padeltennisspillere fra en match! Husk at medlemmer kan benytte anlægget hele vinteren!”*

Det er imidlertid ikke alle faciliteter, der skaber lige stor værdi i anvendelsen af anlægget. Særligt ringene til præcisionstræning og bordtennisbordet kritiseres af flere for at være overflødige og uanvendelige for de fleste brugere.

“Det er lavet som en helt unik park med bordtennis og med de der ringe. Jeg ved ikke hvad de skal bruges til. Det er ikke sjovt. Det bliver hurtigt kedeligt. Bordtennis er heller ikke helt gennemtænkt, for det er ekstremt svært at spille udenfor. Vinden tager bolden(.....) Så ville det måske også have været fedt at lave tennisbanerne på kunstgræs, så man ville kunne bruge dem hele året.” Mandlig paddlespiller, 38 år.

Selvom der er afprøvet forsøg med mesterskaber i disciplinen “beachtennis” synes “sandkassen”, som den omtales i det daglige, heller ikke at have vundet stor popularitet. Flere påpeger, at arealet kunne være anvendt bedre, hvis pladsen i stedet var brugt til endnu en paddlebane.

Et nyt socialt samlingspunkt for lokalområdet

Tåsinge Tennis Klub etablerede sig selv som forening med etableringen af anlægget, og har siden vokset sig til en størrelse på over 200 medlemmer. Størstedelen af medlemmerne er aktive i klubben, hvor der afholdes sociale sammenkomster i forbindelse med træning eller arbejdsdage. Generelt er der blandt brugerne en stor stolthed over at have anlægget i lokalmiljøet, og anlægget tilskrives at have resulteret i et helt nyt sammenhold i lokalområdet.

“Det er meget intimt hernede. Du kommer helt uvilkårligt til at tale sammen med andre. Selvom man bare står og tjatter lidt til bolden, så kører snakken. Det er så fedt(...) Vi bor jo i en meget lille by, hvor det godt kan være rigtig svært at få nye venner, når man som os er tilflyttere. Men der har det her sted været helt fantastisk i den sammenhæng. Vores netværk er blevet kæmpestort, efter vi begyndte at komme hernede.” Mandlig paddlespiller, 38 år.

Fotos: Tåsinge Tennis Klub.

Ovenstående billeder viser, hvordan tennisparken anvendes som rekreativt opholdssted. Det er især en stor gruppe af pensionister, som har formået at skabe et socialt fællesskab om tennisspillet. Denne gruppe mødes til seniortræning, hvor de bruger hele anlægget i forår- og sommersæsonen, her spiller de på tværs af niveauer og drikker kaffe sammen. Seniorgruppen er yderst aktiv og spiller gerne to eller tre gange om ugen, hvis vejret tillader det. I alt mener 83% af deltagerne i surveyen, at de bruger mere tid på deres træning, efter tennisparken er indviet.

Det sociale element omkring spillet sætter sig bl.a. spor i anlæggets digitale liv. På de i alt 6 tilkoblede Facebookgrupper handler størstedelen af aktiviteten om at skabe sociale møder. Enten i forhold til at arrangere træning og kampe eller sociale arrangementer som julefester, arbejdsdage grillaftener mv. Her er det bemærkelsesværdigt, at det sociale sammenhold rummer både unge og gamle.

“Fællesskabet hernede spænder over alle aldre, men måske særligt mellem folk på mellem 35 og 65 år. Mit indtryk er også, at det virkelig har givet noget til de ældres netværk. Pensionisterne bruger det i hvert fald rigtig meget og er rigtig glade for det. De kommer hernede fast hele året.” Mandlig paddlespiller, 38 år.

Der kommer på den måde en stor spredning i alder blandt brugerne. Der er både helt unge, som bl.a. kommer via sommertennisskole, ældre og mænd, der spiller paddletennis. På den måde bliver brugergruppen mangfoldig, og medlemmerne interagerer med hinanden på tværs af alder, køn og interesser. Specielt klubbens mange sociale arrangementer bidrager ligeledes til denne mangfoldighed.

“Jeg har jo oplevet at træne med en pige på 15 år, som virkelig har talent og flair for tennis. På den

måde er det meget berigende. Et godt alternativ til at høre et foredrag om ugen, som sådan nogle pensionister som mig ellers gør.” Kvindelig paddlespiller, 60 år.

Der er gode muligheder for at være aktive sammen på tværs af niveau og alder. Dette sætter også spor i familiernes interesse. 22 % af deltagerne i surveyen fortalte, at de bruger anlægget sammen med deres familie. Interessen fra familierne har også bevirket, at foreningen har lavet særlige medlemstilbud og kontingenter for netop familierne. Flere af familierne anvender anlægget som ramme om udflugter, hvor hele familien kan være aktive sammen på samme tid. Også selvom niveau og interesse ikke helt matcher. De små kan spille på minibanerne, lege i sandkasse og lege frit og trygt i tennisparken. De store kan spille tennis. På paddlebanen kan man spille sammen, selvom man ikke er på niveau eller samme alder. Dette gør det således muligt for familien, at lave denne aktivitet sammen.

“Dem der har små børn, der kan spille, der spiller børnene på minibanen. Vores dreng er ikke stor nok, men han sidder og leger i sandet.” Kvindelig tennisspiller, 29 år

På den måde kan man som familie bruge en hel dag sammen på anlægget, hvor der også er mulighed for at grille på anlæggets grill eller lave bål. Det er med til at styrke den rekreative anvendelse og ophold i tennisparken.

Potentiale til udvidet medejerskab

Langt de fleste brugere er organiseret i Tåsinge Tennis klub. For de uorganiserede brugere er anlægget vanskeligt at bruge. De fleste aktiviteter tager stærkt afsæt i den måde, man spiller tennis på, nemlig med en bold og en ketcher, og det er dermed vanskeligt at bruge anlægget uden disse faciliteter.

Ligeledes kan anlægget nemt opleves som et privat sted. Oplevelsen opstår primært i kraft af den fysiske indretning af anlægget. Designet efterlader nemlig som nævnt kun én indgang via en pergola, som giver associationer til dét, at indtræde i en privat have eller park med særlige regler og retningslinjer. Oplevelsen underbygges af den kultur, der synes at have bredt sig i foreningen. De omkransende volde beklædt med kunstgræs, har nemlig været vanskelige at vedligeholde. Derfor har bestyrelsen slået ned på udefrakommende brugeres leg, ophold og gang på voldene. Ligeledes er der om særligt paddlebanen stor rift om de gode tider, hvilket til tider er kimen til irritationer.

“Vi har jo også været nødt til at være efter børnene i daginstitutionerne, fordi de godt kunne lide at lege på voldene.” Bestyrelsesmedlem i Tåsinge Tennis Klub.

“Der er også nogen, som prøver et medlemskab, og melder sig ud, selvom de stadig bruger anlægget. Dem kalder vi nasserøvene.” Kvindelig paddlespiller, 60 år.

Klubben har dog også på flere områder prøvet at åbne anlægget op for offentligheden. Ét er, at anlægget står ulåst og til fri afbenyttelse for alle som har lyst til at bruge det - i det omfang som banerne ikke er booket af klubbens medlemmer. Noget andet er, at

foreningen har forsøgt at skabe strategiske samarbejder til de øvrige klubber og institutioner i området. Forsøg som dog pt. kun har båret begrænset frugt, og særligt gennem paraplyorganisationen "Sportens Venner Tåsinge", som er en sammenslutning af de lokale fodbold, håndbold, gymnastik og tennisklubber. Gennem fælles arrangementer står de fire klubber sammen om at fremme sport og bevægelse på Tåsinge.

"I fodboldklubben har vi haft lånt klubhuset til et julearrangement, hvor vi var rundt på de forskellige baner og lave aktiviteter. Det fungerede rigtig godt." Mandlig tennisspiller, 46 år.

Den lokale skole Tåsingeskolen Sundhøj, samt daginstitutionen ved siden af anlægget, er begge inviteret til at bruge anlægget. Det har dog været begrænset, hvor meget de har brugt det, dels fordi klubben har frabedt betrædning af de omgrænsede volde beklædt med kunstgræs af frygt for, at det ville gå i stykker. Dermed har valget af materialer på anlægget været begrænsende for særligt leg og ophold på voldene.

"Vi har valgt sammen med arkitekten at beklæde voldene med kunstgræs. I det hele taget har vi haft meget for øje, hvordan vi kunne begrænse anlæggets vedligehold. Der er kunstgræs vældig fint, men også dyrt hvis det går i stykker, og derfor bad vi i starten børnene om ikke at lege på det". Citat, bestyrelsesmedlem i Tåsinge Tennis Klub.

Delkonklusion

Tåsinge Tennis Park er et godt eksempel på, hvordan man gennem nye faciliteter og funktioner kan udvide den klassiske disciplin, og derigennem skabe fornyet interesse for spillet og lyst til deltagelse. Arealet er mættet med aktivitetsmuligheder med fokus på tennis, og særligt de mindre baner, samt paddletennis har skabt værdi for nybegynderne. Tennisspillet er derigennem blevet tilgængeligt for brugere, som ellers ikke havde opsøgt disciplinen. Generelt er der opstået et nyt lokalt fællesskab omkring anlægget, som dermed viser nye veje til, hvordan tennis kan blive social- og fællesskabsfremmende aktivitet med omdrejningspunkt om bevægelse. I skemaet nedenfor illustreres de centrale effekter og læringspunkter i henhold til de forventede brugerrettede effekter, som er skitseret i evalueringens metodeafsnit s. 8.

Nye aktivitets- og opholdsmuligheder og større variation i praksis på specialanlæg	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Med afsæt i tennis er der skabt en række nye muligheder for at være aktiv med en ketcher og en bold. • De mange aktivitetsmuligheder vækker brugernes lyst til og mulighed for at komme i gang med træningen, også uden træneren er kommet.	<ul style="list-style-type: none"> • Anlæggets anvendelighed er betinget af, at brugerne har adgang til faciliteterne. • De omkransende volde inviterer til leg og ophold. Materialevalget er imidlertid ikke slidstærkt nok til at tilgodese dette.

Inklusion af flere forskellige brugergrupper	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Mulighederne for at begyndere kan udvikle sig, og få smag for tennis er styrket som følge af den eksperimenterende tilgang til indretningen af specialanlægget. • Med nye hybride discipliner som paddletennis, er der skabt gode muligheder for, at flere får lyst til at være aktive. • De nye variationer af tennisspillet appellerer til nye målgrupper,	<ul style="list-style-type: none"> • Med kun én indgang til anlægget, er der skabt en uhensigtsmæssig barriere mellem inde- og ude. • Den høje anvendelsesfrekvens af særligt paddlebanen, og medlemmernes adgang til bookingsystemet gør det vanskeligt for de spontane brugere at opnå adgang til anlægget.

<p>hvoraf mange bliver medlem af foreningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anlægget har en særlig force ift. inklusion af ældre brugere, som har opnået et stærkt sammenhold om anlægget, og er hyppige brugere. 	
--	--

Nye samlingspunkter, der inviterer- og skaber lyst til leg og bevægelse	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Anlægget har bidraget til foreningens udbredelse og succes som social driver i lokalsamfundet, og Tåsinge Tennis Park er blevet et markant samlingspunkt og mødested i lokalområdet. • Der er generelt gode vilkår for, at familier og større grupper kan bruge anlægget som ramme om udflugter med rum til både leg og bevægelse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den sociale funktion af anlægget opstår primært for dem, der organiserer sig som medlem af foreningen. • Anlæggets placering tæt på andre foreninger og institutioner har ikke sat sig mærkbare spor i anlæggets evne til at blive samlingspunkt for andre, end medlemmerne af Tåsinge Tennis Klub. • Vedligeholdelsesomkostningerne til anlægget bevirker forsigtighed i forhold til at sætte anlægget i spil som ramme om leg udenfor organiseret træning.

Ændret praksis/mindset om hvordan man træner klassiske discipliner	
Effekter	Læringspunkter
<ul style="list-style-type: none"> • Den klassiske tennis disciplin er tænkt- og udformet på en helt ny måde, hvilket har haft positiv betydning for medlemstallet i foreningen og for det lokale liv og fællesskab. • Mængden af brugere som kan være aktive samtidig på forskellige måder er markant større end på et klassisk tennisanlæg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visse elementer som bordtennis og præscisionsringe opleves ikke som tilstrækkeligt anvendelige til, at de skaber værdi for brugerne.

<ul style="list-style-type: none"> • Særligt faciliteterne til paddletennis har ændret den måde, der spilles tennis på. • Der er opstået helt nye hybride tennisdiscipliner som både rummer gode trænings- og konkurrenceelementer.	
--	--